

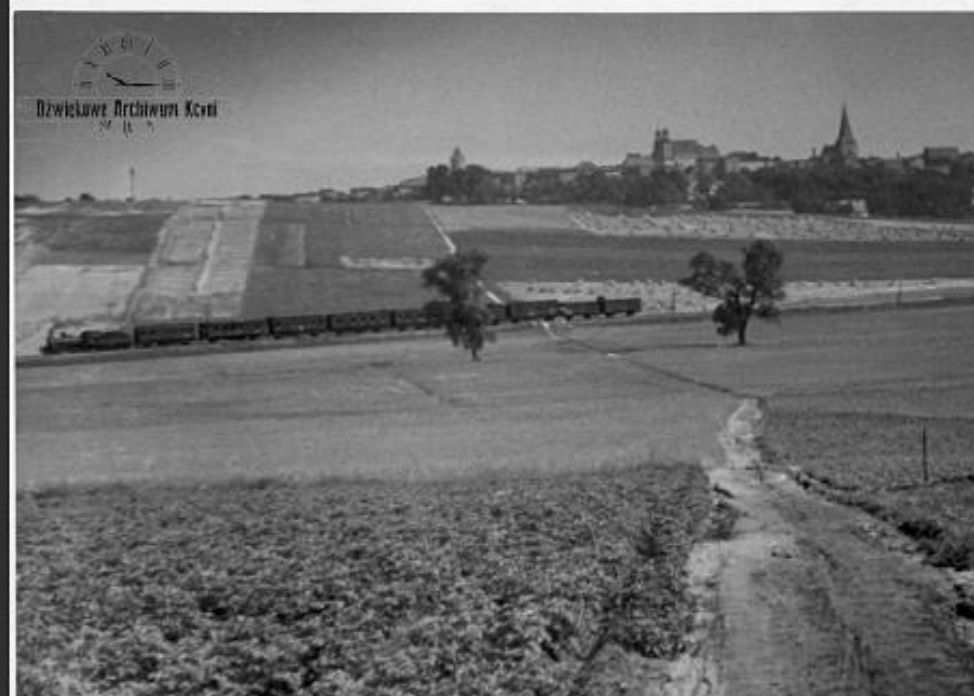
Opisać wojnę

Spotkanie z okazji 80. rocznicy zakończenia II wojny światowej

SZKOŁA PODSTAWOWA IM.
JANA CZOCHRAŁSKIEGO
W KCYNI
DŹWIĘKOWE ARCHIWUM KCYNI
ZAPRASZAJĄ NA
SPOTKANIE ZWIĄZANE Z
80. ROCZNICĄ
ZAKOŃCZENIA II WOJNY
ŚWIATOWEJ

OPISAĆ WOJNĘ

5. CZERWCA (CZW)
G. 17.00
URZĄD MIEJSKI W
KCYNI, S. 1

W trakcie dzisiejszego spotkania

- Posłuchamy sondy przygotowanej przez młodzież SP w Kcyni
- Poznamy wspomnienia świadków dotyczące II wojny światowej w Kcyni
- Zobaczymy zdjęcia z okresu okupacji
- Stworzymy swoje własne definicje słowa WOJNA

Jak to było?

Chcieliśmy upamiętnić fakt 80. rocznicy zakończenia II wojny światowej.

Wojna nie jest niczym odległym. Dotyka naszych sąsiadów, stała się tematem rozmów. Chcemy to zauważyć.

We współpracy ze społecznością Szkoły Podstawowej w Kcyni postanowiliśmy zaangażować młodzież do przeprowadzenia rozmów z mieszkańcami Kcyni, uczniami, nauczycielami - w formie sondy.

Wybór takiej formy gwarantował swobodną wypowiedź, nieograniczone skojarzenia i wątki. A młodzież poćwiczyła swoje dziennikarskie umiejętności.

Młodzież przeprowadziła **kilkanaście rozmów**, których efektów posłuchamy w czasie dzisiejszego spotkania.

Dźwiękowym fragmentom będzie towarzyszył pokaz fotografii.

Kto był zaangażowany w projekt?

Uczniowie Szkoły Podstawowej im. Jana Czochrańskiego w Kcyni pod kierunkiem pani wicedyrektor Natalii Żychlińskiej:

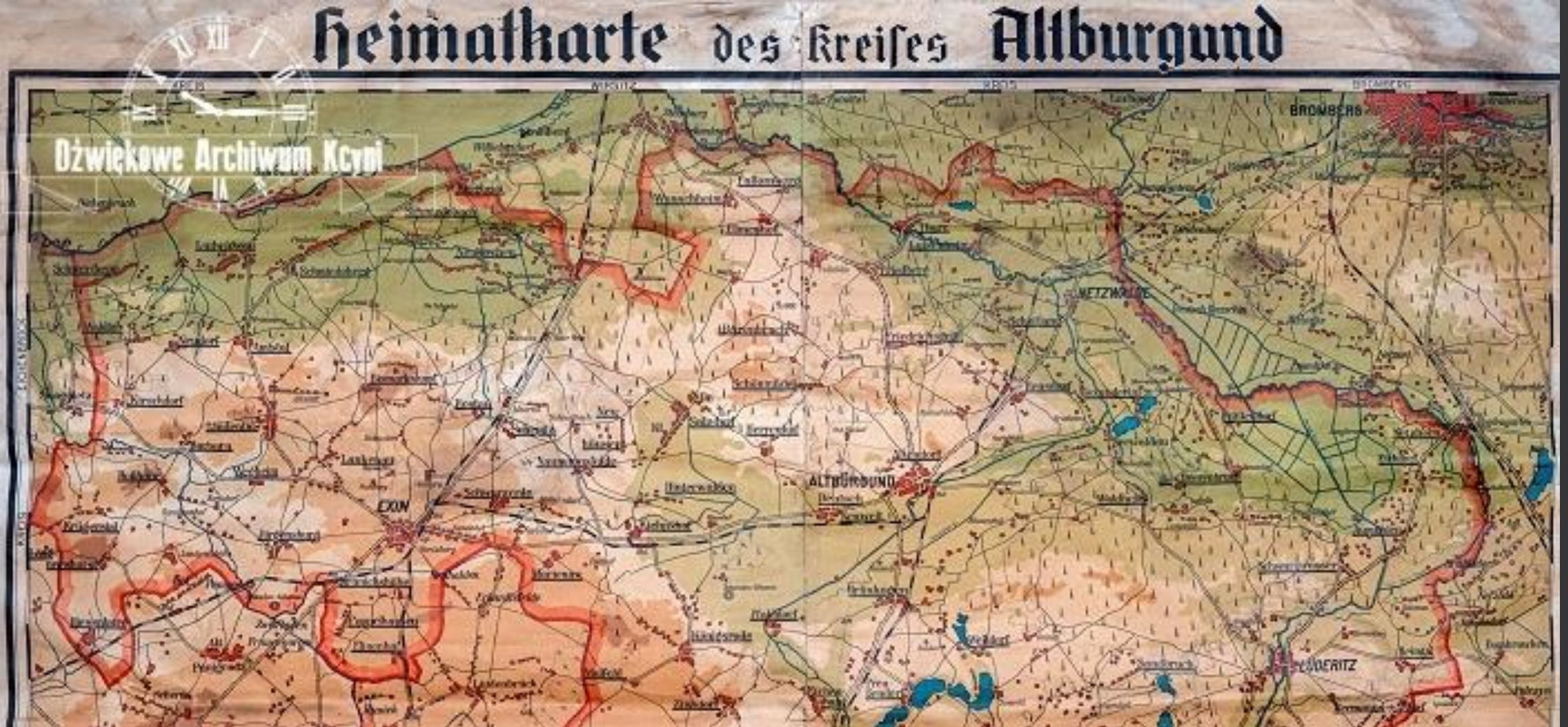
- Nikodem Czechowski,
- Oliwier Czechowski,
- Joanna Kalka,
- Natalia Kalka,
- Weronika Konicka,
- Lena Maksym,
- Nikola Lewandowska,
- Maja Szymańczak.

Kcynia w czasie wojny wróciła do nazwy z czasu zaboru pruskiego: Exin.

Polaków spotykały szykany i prześladowania.

Sonda przygotowana przez młodzież Szkoły Podstawowej im. Jana Czochrańskiego w Kcyni

Mapa z okresu okupacji – Powiat Szubiński
(niem. Kreis Altburgund)

Od stycznia 1940 r. Kcynia weszła w skład Kraju Warty

Kraj Warty (Warthegau),
którym zarządzał żelazną
ręką gauleiter NSDAP
Artur Greiser, został
BEZPOŚREDNIO wcielony
do III Rzeszy.

Polacy mieli być z tego
terytorium wysiedleni, a na
ich miejsce sprowadzano
Niemców z terenów
nadbałtyckich,
zamieszkujących Łotwę,
Litwę, Estonię.

Sonda przygotowana przez młodzież Szkoły Podstawowej
im. Jana Czochrańskiego w Kcyni

Am Freitag, den 19.1.45 wurde ich gegen 13 Uhr zu einer Besprechung der Ortsgruppenleiter zu abends 18 Uhr nach Dietfurt, Dietfurter Hof befohlen. Da ich jedoch zu 19 Uhr bereits eine Gefallenenehrungsfeier angesetzt hatte, die schon einmal verlegt worden war und da ich ausserdem wegen Brennstoffmangels auf die Benutzung der Reichsbahn angewiesen war, mithin keine Gelegenheit hatte, noch am gleichen Tage nach Exin zurückzukommen, wurde ich zu 16 Uhr bis 16,30 Uhr nach der Kreisleitung in Altburgund bestellt.

Kreisstabsamtsleiter Parteigenosse Neumann teilte eine Anweisung des Gauleiters an alle Partei- und staatlichen Dienststellen mit, sofort alle Geheim- und vertraulichen Akten zu vernichten.

Der während des Gesprächs hinzukommende Kreisleiter wies mich an, dass jeder Einwohner abreisen könne, der abreisen wolle. Ich erhielt weiter den Auftrag, mit einem kleinen vertraulichen Kreise die etwaige Durchführung der Räumung des Bezirks zu besprechen. Es solle sich aber nur um die ^{loge} Besprechung einer entfernten Möglichkeit handeln und dürfe keine Unruhe entstehen lassen.

Den Auftrag des Kreisleiters besprach ich noch am gleichen

Raport Konrada Mensinga, wojskowego komendanta Kcyni
o ucieczce Niemców w styczniu 1945 roku

Sonda przygotowana przez młodzież Szkoły Podstawowej
im. Jana Czochrańskiego w Kcyni

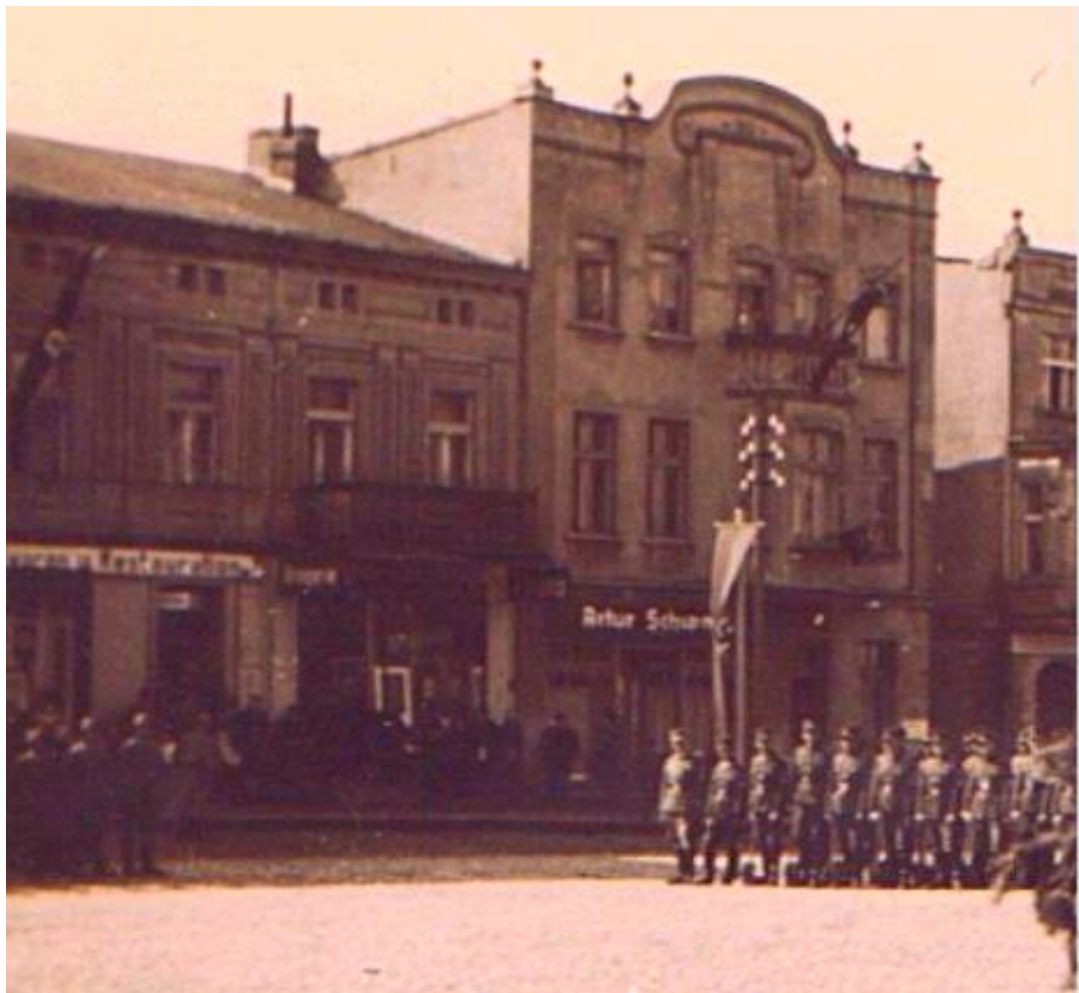

Pocztówki z okresu okupacji
Widok na pocztę i kamienicę Winkla, właściciela cegielni

Exin/Wartheгай. Berliner Straße

Pocztówki z okresu okupacji
Berliner Strase, czyli ulica Poznańska

Szedłem z moją ciocią Eleonorą
Szczuka w stronę Rynku (...)

I tak mniej więcej na początku,
jak się Rynek zaczynał, szedł
naprzeciwko młody chłopak
z Hitlerjugend.

I ja nie zdjąłem czapki. Albo nie
wiedziałem, albo się zagapiłem.
Wrzasnął: *Du!* (pol. Ty!)

Ja stanąłem, on stanął
i uderzył mnie w twarz, z jednej
i drugiej strony, aż mi czapka
spadła.

Relacja pana Krzysztofa Potońca

Mama nas posłała do sklepu, do Słonaw, to jest następna wieś. Kupiliśmy i idziemy do domu. Takie "niemiaszki" miejscowe, 2-3 lata starsze od nas. Najpierw dostaliśmy parę batów od tych Niemców. I co zrobili? wysypali nam jeden cukier na drogę i kazali nam się położyć i ten cukier lizać z tej ziemi.

Wspomnienie Brygidy Nogowskiej

A jaka historia przetrwała w Twojej rodzinie?

W czasie wojny Rynek został przemianowany na Adolf Hitler Platz

Sonda przygotowana przez młodzież Szkoły Podstawowej
im. Jana Czochrańskiego w Kcyni

Panorama Kcyni z czasów okupacji

Dawny Magistrat Kcyni – to w czasie okupacji nastąpiło przeniesienie siedziby władz do budynku znajdującego się przy Rynku

Gdańsk 1945 r. - morze ruin

Powroty – członkowie rodzin powracali z robót przymusowych w Niemczech, z obozów jenieckich.
Bliscy szukali się za pośrednictwem gazet lub ogłoszeń umieszczanych na budynkach

Okupacyjne pocztówki 1/7

Okupacyjne pocztówki 2/7

Okupacyjne pocztówki 3/7

Okupacyjne pocztówki 4/7

Okupacyjne pocztówki 5/7

Okupacyjne pocztówki 6/7

Okupacyjne pocztówki 7/7

wojna & wspomnienia

A JA MIAŁAM TORNISTER
I MAMA MÓWI: WEŹ KSIĄŻKI
SOBIE, WŁÓŻ DO TORNISTRA,
A JA WŁOŻYŁAM LALKĘ,
KTÓRĄ MI OJCIEC KUPIŁ.
LALKĘ NOSIŁAM
W TORNISTRZE.

Ludwika Kantypowicz, w chwili wybuchu
II wojny światowej jedenastoletnia, opowiadając
o ucieczce z Kcyni w pierwszych dniach
września

Dźwiękowe Archiwum Kcyni

Wspomina Ludwika Kantypowicz

wojna & wspomnienia

WSZYSTKIE POMOCY DOMOWE Z KCYNI BYŁY
ZABRANE NA „EINSATZ” KOŁO WARSZAWY POD
SOCHACZEWEM, TO ŻEŚMY KOPALI TE ROWY
TAK DŁUGO, AŻ ŚNIEG PRZYSZEDŁ I MRÓZ. (...)

POTEM NAS WYSŁALI DO POZNANIA,
DO FABRYKI CEGIELSKIEGO. TAM BYŁO
O WIELE LEPIEJ JAK NA TYM EINSATZ-U,
BO TAM TO PRZECIEŻ BYŁO ZIMNO,
A TU KAŻDY MIAŁ SWÓJ TAKI WARSZTAT.

Łucja Sypniewska, mieszkanka Kcyni

Dźwiękowe Archiwum Kcyni

Wspomina Łucja Sypniewska

KONIEC II WOJNY ŚW.
SPOTKANIA ROZDZIELONYCH

Pierwsze spotkanie rodziny Guniów po wojnie

Dziękujemy za udział w dzisiejszym spotkaniu